

Datum
2026-02-23

Diariennr
KST 2025/435

Ert datum
2025-11-11

Ert diariennr
Fi2025/01969

Finansdepartementet

Betänkandet Anpassningar till AI-förordningen (SOU 2025:101)

Överklagande av anmälda organs beslut

Utredningen föreslår att anmälda organs beslut enligt bl.a. AI-förordningen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Som utredningen anger finns det bestämmelser om överklagande av anmälda organs beslut i flera andra EU-rättsakter, bl.a. i de flesta av de som tas upp i bilaga IA till AI-förordningen. Bestämmelser liknande den i art. 44.3 i AI-förordningen har dock i svensk rätt inte tolkats som att de innebär ett krav på möjlighet till domstolsprövning av anmälda organs beslut. Någon möjlighet att överklaga sådana beslut har därför inte införts. Utredningens förslag innebär alltså en annan ordning än den som tillämpats gällande andra EU-rättsakter.

Kammarrätten anser att det är tveksamt om de skäl som utredningen för fram är tillräckliga för att det ska anses motiverat att på det nu aktuella området införa en ordning med överklagande till domstol av anmälda organs beslut. Något krav på ett effektivt rättsmedel kan inte heller utläsas ur bestämmelsen i artikel 44.3 i AI-förordningen. Vidare innebär förslaget, när det gäller AI-system med hög risk som omfattas av unionens harmoniseringslagstiftning som tas upp i bilaga IA, att parallella förfaranden för överklaganden kommer att gälla beroende på vilken rättsakt som tillämpas. En sådan systematik kan ifrågasättas.

Om beslut från anmälda organ ska kunna överklagas till domstol bör det också utredas i vilken mån förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser bör vara tillämpliga vid förfarandena hos de anmälda organen. Kammarrätten ställer sig också tveksam till organens föreslagna roll som motpart, och anser att även den frågan bör analyseras ytterligare.

Postadress

Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress

Birger Jarls Torg 5

Telefon

08-561 690 00

E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Internet: www.kammarrattenistockholm.domstol.se

Konsekvenser för de allmänna förvaltningsdomstolarna

Det är, som utredningen framhåller, svårt att på förhand bedöma hur stor måltillströmning till de allmänna förvaltningsdomstolarna som förslagen kan förväntas leda till och hur komplexa målen kan förväntas bli. Det kan dock konstateras att utredningens förslag innebär att ett stort antal olika typer av beslut ska kunna överklagas till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Därtill föreslås att de allmänna förvaltningsdomstolarna i vissa fall ska pröva frågor om sanktionsavgifter som första instans. Eftersom AI-förordningen är ett komplext regelverk kan målen många gånger antas komma att bli komplicerade och arbetskrävande. Det är därför av stor vikt att en uppföljning av domstolarnas ökade arbetsbörda sker.

Detta yttrande har beslutats av kammarrättslagmannen Johan Lundmark. Föredragande har varit tf. assessorn Sara Lindell.

Kopia till

Övriga kammarrätter

Hovrätterna

Förvaltningsrätterna under Kammarrätten i Stockholm

Justitiedepartementet, expeditionschefen och enheten DÅ

Domstolsverket

Kammarrättens intranät

Tidningarnas telegrambyrå